

Universiteit Antwerpen
Master in het Sociaal werk
(master)

27-04-2009

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
	3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
	3.2 Werkwijze	5
	3.3 Domeinspecifiek referentiekader	6
	3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
4	Opleiding	9
5	Beoordeling	9
	5.1 Doelstellingen opleiding	9
	5.2 Programma	11
	5.3 Inzet personeel	13
	5.4 Voorzieningen	14
	5.5 Interne kwaliteitszorg	15
	5.6 Resultaten	16
6	Oordelen visitatiecommissie	18
7	Oordelen NVAO	19
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	20

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 16 december 2008 heeft de Universiteit Antwerpen (UA) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Master in het Sociaal werk (master), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de Vlaamse Universitaire Raad (VLIR). De aanvraag is ontvangen op 19 december 2008. Het betreft een opleiding die UA gezamenlijk aanbiedt met de Artesis Hogeschool Antwerpen (Artesis) en de Karel de Grote-Hogeschool.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Master in het Sociaal werk (master) van de Universiteit Antwerpen, de Artesis Hogeschool Antwerpen (Artesis) en de Karel de Grote-Hogeschool.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master in het Sociaal werk (master) van de Universiteit Antwerpen, de Artesis Hogeschool Antwerpen (Artesis) en de Karel de Grote-Hogeschool goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, die te Antwerpen wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2009-2010 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017

Den Haag, 24 april 2009

Voor de NVAO,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, rounded initial 'G' followed by a long, horizontal stroke that tapers to the right.

Guy Aelterman
(vicevoorzitter)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 16 december 2008 heeft de Universiteit Antwerpen, mede namens de Artesis Hogeschool Antwerpen (Artesis) en de Karel de Grote-Hogeschool bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Master in het Sociaal Werk (master). De aanvraag is ontvangen op 19 december 2009.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft de Universiteit Antwerpen een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: VLIR

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005)

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan:

Visitatiecommissie:

- Voorzitter: Prof. dr. Jan Willem Duyvendak, hoogleraar algemene sociologie aan de Universiteit van Amsterdam
- Vakdeskundige leden: Prof. dr. Pierre Reman, directeur Faculté ouverte de politique économique et sociale, Université Catholique de Louvain
- Mevr. Ann Demeulemeester, algemeen secretaris ACW en voorzitter van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)
- Onderwijskundig lid: Prof. dr. Wynand Wijnen, hoogleraar Ontwikkeling en Onderzoek van Hoger Onderwijs, Universiteit Maastricht
- Student-lid: Mevr. Nele Beel, student Master Sociaal werk, Katholieke Universiteit Leuven

Secretaris: Mevr. Magalie Van Lishout, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan het VLIR-secretariaat, trad op als projectleider en secretaris van de commissie. Vanaf 1 juli 2008 werd deze taak overgenomen door dhr. Patrick Van den Bosch.

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 4 februari 2008 en 7 maart 2008 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze en visitatiecommissie

Ter voorbereiding van de visitatie werd aan de opleiding gevraagd een uitgebreid zelfevaluatierapport op te stellen. De voor de praktische organisatie van de visitatie instaaende Cel Kwaliteitszorg van de VLIR heeft hiervoor een visitatieprotocol ter beschikking gesteld, waarin de verwachtingen t.o.v. de inhoud van het zelfevaluatierapport

uitgebreid beschreven zijn. Het zelfevaluatie-rapport volgt het accreditatiekader. Naast feitelijke beschrijvingen per onderwerp en per facet van het accreditatiekader wordt aan de opleiding ook gevraagd haar toekomstperspectieven kenbaar te maken en een kritische sterkte-zwakte analyse op te nemen in het zelfevaluatie-rapport. Daarnaast wordt een aantal verplichte bijlagen opgenomen, zoals een beschrijving van het programma, studenten- en personeelstabellen, cursusbeschrijvingen, examenvragen, enz. De commissie ontvangt het zelfevaluatie-rapport een aantal maanden voor het eigenlijke bezoek, waardoor zij voldoende gelegenheid krijgt deze documenten zorgvuldig te bestuderen en het eigenlijke bezoek grondig voor te bereiden. De vakdeskundige commissieleden worden bovendien verzocht een tweetal eindverhandelingen/masterproeven te selecteren uit een lijst van recente eindverhandelingen/masterproeven. De geselecteerde eindverhandelingen/ masterproeven worden eveneens een aantal weken voor het eigenlijke bezoek door de organiserende Cel Kwaliteitszorg van de VLIR aan de commissieleden bezorgd. Elk commissielid heeft bijgevolg twee eindverhandelingen grondig gelezen vooraleer het bezoek aan de opleiding plaatsvindt. De visitatiecommissie hield haar installatievergadering op 8 februari 2008. Op dit moment hadden de commissieleden het visitatieprotocol en de zelfevaluatie-rapporten reeds een aantal maanden in hun bezit. Tijdens deze vergadering werden de commissieleden verder ingelicht over het visitatieproces en hebben zij zich concreet voorbereid op de af te leggen bezoeken. Verder heeft de commissie op deze vergadering een referentiekader geformuleerd. Daarnaast werd het programma voor de bezoeken opgesteld en werd een eerste bespreking gehouden van de zelfevaluatie-rapporten. De tweede bron van informatie wordt gevormd door de gesprekken die de commissie tijdens haar bezoek aan de instelling heeft gevoerd met alle geledingen die zijn betrokken bij het onderwijs. Ook wordt aan de opleiding gevraagd – als een derde bron van informatie – om een veelheid aan documenten ter inzage te leggen ten behoeve van de commissie.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

Voor het beoordelen van het onderwijs in de masteropleidingen sociaal werk gaat de visitatiecommissie uit van een referentiekader. Dit kader is gebaseerd op de doelstellingen, eindtermen en kwaliteitseisen waarover volgens haar consensus bestaat. Naar haar oordeel dienen academische masteropleidingen in sociaal werk aan dit referentiekader te voldoen. Het expliciet formuleren van dit referentiekader is noodzakelijk opdat de commissie aangeeft waarop haar oordelen zijn gebaseerd. Bij het opstellen van het referentiekader heeft de commissie zich gebaseerd op het onderwijskundige referentiekader zoals in Vlaanderen gehanteerd door de Cel Kwaliteitszorg van de VLIR, het Vlaamse Structuurdecreet (2003) en het toetsingskader van het Nederlands-Vlaams Accreditatie Orgaan (NVAO) waarin een aantal minimumeisen voor academische opleidingen worden vooropgesteld die zijn gebaseerd op de internationaal aanvaarde Dublin-descriptoren, alsook op veelgenoemde kenmerken van academische opleidingen in sociaal werk. Tevens zijn de in de zelfstudies weergegeven referentiekaders van de te visiteren opleidingen gebruikt, voor zover ze aansluiten bij de hiervoor vermelde documenten. Het referentiekader beschrijft aan welke disciplinespecifieke minimumeisen de masteropleidingen dienen te voldoen, wat de vereiste kwalificaties voor een afgestudeerde in het vakgebied zijn en hoe moet worden gezorgd voor een adequate aansluiting op de arbeidsmarkt. Tevens biedt het referentiekader algemeen onderwijskundige maatstaven waaraan academische opleidingen moeten voldoen. Daarnaast worden algemene eisen gesteld op vlak van de onderwijsorganisatie, het personeelsbeleid, het onderwijzend personeel en de interne kwaliteitszorg.

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend heeft aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit vijf leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- indien beschikbaar beroepsprofielen;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;
- wettelijke eisen voor beschermde beroepen.

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Master in het Sociaal werk (master) is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot

heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;

- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling: Universiteit Antwerpen
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging(en): Antwerpen

- graad en de kwalificatie: Master in het Sociaal werk
- niveau en oriëntatie: master

- studieomvang: 60 studiepunten

- afstudeerrichtingen: geen
- onderwijstaal: Nederlands
- studiegebied: Politieke en sociale wetenschappen (UA) en Sociaal-agogisch werk (hogescholen)

- aard van de aanvraag: Accreditatie

- accreditatie met overgangsregeling academisering

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet¹;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'²;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan³.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

¹ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

² Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

³ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De masteropleiding in het Sociaal werk formuleert haar algemene doelstellingen in het zelfevaluatie-rapport als volgt: *“De Master in het Sociaal werk is competent in de volgende dimensies: probleemanalyse en beleidsontwikkeling, methodische diepgang van het professionele handelen, praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en het aansturen van een (multidisciplinair) team en vervullen van een schakelfunctie tussen de ‘werkvloer’ van een organisatie en het bestuur.”*

Deze algemene doelstellingen leiden, aldus de informatie in het zelfevaluatie-rapport, tot meer concrete opleidingsdoelen, met name eenentwintig competenties waarover de afgestudeerde Master sociaal werk moet beschikken.

De commissie herkent de eisen vermeld in artikel 58 van het Structuurdecreet in de geformuleerde doelstellingen van de opleiding. De opleiding richt zich goed op het beheersen van algemene competenties en in voldoende mate ook op algemene wetenschappelijke competenties. De doelstellingen besteden aandacht aan het bijbrengen van de wetenschappelijk disciplinaire basiskennis. De masteropleiding wil tevens reflectief zijn over de verschillende interventiestrategieën. De opleiding schuift ook een aantal eisen verbonden aan de masteropleiding Sociologie naar voren voor de afgestudeerde Master in het sociaal werk, hetgeen blijkt geeft van het refereren naar de samenhang met een aansluitend vakgebied zoals de sociologie. De commissie schat de maatschappelijke relevantie van de opleiding hoog in. Zij vindt het logisch dat de opleiding kiest voor een beroepsprofiel van de afgestudeerde master in het middenmanagement van een dienstverleningsorganisatie die zal bijdragen tot de professionalisering van het sociaal werk. De commissie meent dat de domeinspecifieke doelstellingen ruimschoots tegemoet komen aan de eisen van (buitenlandse) vakgenoten. De opleiding kan ook profiteren van de grote ervaring van de sociologische onderzoekscentra binnen de Faculteit Politieke en Sociale wetenschappen. De opleidingsdoelen zijn redelijk afgestemd op de behoeften van het beroepenveld voor wat betreft leidinggevende en beleidsondersteunende functies. De opleiding heeft een gesprek gevoerd met het werkveld over de opleidingsdoelen. Hieruit blijkt onder meer dat het werkveld niet homogeen is. Een dergelijk gesprek is een eerste stap in de richting van een meer geïnstitutionaliseerde relatie met het beroepenveld. De commissie beveelt de opleiding aan om de contacten met het werkveld te intensiveren en de oprichting van een externe adviesgroep of werkveldcommissie te overwegen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score ‘voldoende’ voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**.

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.9. Masterproef

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.8 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

De commissie stelt vast dat het curriculum van de masteropleiding oorspronkelijk is ontwikkeld al meeliftend met het bestaande aanbod van de faculteit en dan vooral met de opleidingsonderdelen sociologie. Geleidelijk is het profiel van de opleiding in het Sociaal werk gegroeid en kreeg deze meer een eigenstandig karakter. Het aantal domeinspecifieke opleidingsonderdelen steeg. De commissie juicht dit toe maar merkt op dat het groeiproces nog niet is voltooid. Het is onder andere cruciaal dat de geplande stappen om volgend academiejaar het onderdeel Meten en analyseren toe te spitsen op toegepast onderzoek in de stad ook uitgevoerd worden.

Wat de internationalisering betreft is de studentenmobiliteit onbestaande. De opleiding doet aan internationalisering door in het schakel- en masterprogramma een opleidingsonderdeel in het Engels te doceren en voor enkele lesonderdelen een beroep te doen op gastprofessoren uit het omringende buitenland.

In het programma wordt veel aandacht besteed aan kennisontwikkeling en het onderzoeksvaardig maken van studenten. Binnen het programma is een goede balans gevonden tussen academische en professionele gerichtheid, wat zich ook weerspiegelt in het jaarlijks aanpassen van opleidingsonderdelen in het curriculum. De studenten komen tijdens de opleiding ook voldoende in contact met het wetenschappelijk bedrijf van wetenschappelijk publiceren.

Volgens de commissie zijn het schakel- en voorbereidingsprogramma en masterprogramma logisch en sequentieel opgebouwd. Het schakelprogramma en het voorbereidingsprogramma zijn opgebouwd vanuit de afstemming tussen een respectieve professionele en academische vooropleiding, zodanig dat studenten de voor de master vereiste begincompetenties kunnen verwerven.

De commissie beoordeelt de studietijd van de masteropleiding als goed.

In het didactisch concept van de UA en de masteropleiding in het Sociaal werk wordt het onderwijs zo georganiseerd, dat het autonoom, actief, samenwerkend en reflectief leren van de studenten zoveel mogelijk wordt bevorderd. Dit studentgecentreerd onderwijsconcept impliceert dat meer nadruk wordt gelegd op het ontwikkelen van competenties dan op het overdragen van kennis zodat de afgestudeerden worden voorbereid op de hoge eisen die de kennissamenleving en de arbeidsmarkt stellen. De commissie meent dat dit didactische concept in de lijn ligt met de doelstellingen.

De commissie beoordeelt de beoordeling en toetsing als voldoende.

De commissie heeft examenvragen ingekeken en concludeert dat deze van academisch niveau zijn. Er is ook sprake van een grote variatie van toetsvormen: schriftelijk, mondeling, essayvragen, korte antwoordvragen, meerkeuzevragen of oefeningen. Maar ook: werkstukken, presentaties, peer assessment. Ook permanente evaluatie wordt toegepast. Bij een schriftelijk examen kan de student vooraf een bijkomende mondelinge toelichting aanvragen. De student kan ook vragen om een mondeling examen af te leggen en bij een mondeling examen heeft de student steeds recht op een schriftelijke voorbereiding. Niet geheel duidelijk is, wie welke bevoegdheden heeft met betrekking tot toetsen en examens. De algemene indruk van de visitatiecommissie is, dat de autonomie van de docent vrij groot is en dat er niet of nauwelijks sprake is van een meer centrale bewaking van gekozen toetsvormen en beoordelingsvormen. De visitatiecommissie beveelt de examinatoren aan de verscheidenheid aan beoordelingsvormen te bewaken opdat het halen van de leerdoelen correct geëvalueerd wordt.

De commissie beoordeelt het facet masterproef als voldoende. Bij docenten en studenten heerst een breed gedeelde tevredenheid over de wijze waarop de masterproef georganiseerd wordt, met als uitzondering een bij de studenten levende behoefte om de keuze van het onderwerp voor de masterproef te starten op het einde van het schakeljaar zodat de zomerperiode als oriëntatiefase kan gebruikt worden. Uit de steekproef van

masterproeven die de commissie bestudeerde, bleek dat de masterproeven van academisch niveau zijn maar dat de meerderheid erg beschrijvend van aard was. Verder heeft de visitatiecommissie wat bedenkingen bij de beoordeling van een aantal door haar bestudeerde masterproeven: verschillende leden van de visitatiecommissie kwamen voor enkele van de bestudeerde masterproeven tot een lagere beoordeling dan de vanuit de opleiding toegekende beoordeling. Daarbij moet wel vermeld worden dat de beoordeling die de student krijgt niet alleen afhankelijk is van de tekst van de masterproef, maar ook de autonomie waarmee die tot stand kwam en de kwaliteit van de mondelinge verdediging. Het spreekt vanzelf dat de visitatiecommissie alleen de tekst van de masterproef heeft kunnen bekijken en dus een onvolledig beeld heeft. Niettemin meent de visitatiecommissie dat dit een aandachtspunt is voor de opleiding.

De commissie beoordeelt het facet toelatingsvoorwaarden als voldoende. De visitatiecommissie meent dat in het kader van diversiteit meer aandacht nodig is voor verschillende doelgroepen, meer in het bijzonder allochtone studenten en kansarme studenten die momenteel ondervertegenwoordigd zijn in de opleiding. Het verbaast de commissie dat, ondanks het feit dat de opleiding goed samenwerkt met de partnerhogescholen die meer beslagen zijn in het aantrekken van allochtonen of kansarme studenten, deze synergie niet wordt aangewend. De opleiding in het Sociaal werk met een profiel in grootstedelijke problematiek is een ideale casus om een vlotte doorstroom te creëren van de deze groepen aan hogeschool naar de universiteit, het zogenaamde zalmodel.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp Programma. De NVAO vraagt aandacht van de opleiding voor de opmerkingen van de commissie over de masterproef.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

Er is sprake van personeel met stevige CV's, zowel in termen van publicaties en onderzoeksactiviteiten, als in termen van bekendheid en waardering door het werkveld. Uit gesprekken met studenten en afgestudeerden blijken lesgevers erg toegankelijk te zijn. De commissie vindt de vakinhoudelijke en didactische deskundigheid sterk. Vanuit centraal niveau zijn er veel initiatieven tot onderwijsprofessionalisering. Inzake personeelsbeleid is de samenwerking tussen de universiteit en de hogescholen uit de associatie opvallend. Dit blijkt uit zowel het voorlichtingsmateriaal voor de master, het zelfevaluatie-rapport en de visitatie zelf. De docenten van de hogescholen worden actief betrokken bij de uitvoering van zowel het schakelprogramma als de masteropleiding, er is een enkele dubbelbenoeming (als docent bij de hogeschool en als ZAP bij de universiteit) en studenten die met een masterproef bezig zijn worden waar relevant betrokken bij activiteiten bij de hogescholen. De commissie hoopt dat de overgangsovereenkomst met de hogescholen die loopt tot september 2008, wordt voortgezet.

De commissie heeft het cv en de publicatielijst van het academisch personeel bekeken en concludeert dat de onderzoeksdeskundigheid groot is en er een waaier aan specialisaties aanwezig is binnen de staf. Het personeel wordt gewaardeerd in het werkveld. De commissie heeft veel waardering voor het onderzoek van het departement Sociologie dat zowel beleidsgericht als fundamenteel van aard is. Waar mogelijk tracht het academisch personeel deze onderzoeksexpertise in de masteropleiding te brengen. Het meest zichtbare voorbeeld is de masterproef, hoewel de commissie een nauwere aansluiting van de masterproef bij lopend onderzoek aanbeveelt. De commissie waardeert het verder dat er ruimte is geschapen voor doctoraten in het Sociaal werk. Ondanks deze positieve punten, is de inbreng vanuit het beroepenveld beperkt. Hier ziet de commissie ruimte voor verbetering gezien de aard van de opleiding.

De personeelsformatie specifiek toegewezen aan de masteropleiding in het Sociaal werk vindt de commissie beperkt in verhouding tot het aantal studenten. Zoals eerder aangehaald loopt tot 30 september 2008 een overeenkomst tussen de geassocieerde hogescholen en de Universiteit die in minimale middelen ter ondersteuning van de opleiding voorziet. De opleiding wil 0.5 VTE ZAP extra creëren via de begroting 2008 van de Universiteit om het profiel van het programma te verscherpen. De commissie geeft dit voorstel alle steun aangezien een uitbreiding van het academisch personeel haar inziens een noodzaak is om de kwaliteit van de opleiding verder te versterken.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp Inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

Het nieuwe gebouw van de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen dat in 2006 in gebruik is genomen, bevat onderwijsruimten van verschillende omvang die uitgerust zijn met audiovisuele en didactische apparatuur. Ook in andere gebouwen zijn onderwijslokalen ter beschikking van de opleiding in het Sociaal werk. De bibliotheekcollectie was tot oktober 2007 verspreid over twee campussen. Vanaf oktober 2007 werden de collecties geïntegreerd in de nieuwe facultaire bibliotheek voor de Humane en Sociale Wetenschappen. In de Centrale Bibliotheek staan, naast de boeken en tijdschriftencollectie, ook pc's ter beschikking voor de studenten. Daarnaast zijn er nog computerfaciliteiten in andere locaties. Op verschillende plaatsen kunnen studenten draadloos internetten. De elektronische leeromgeving van de Universiteit is Blackboard. Hierop wordt materiaal voor verschillende opleidingsonderdelen ter beschikking van de studenten gesteld. De commissie beoordeelt de materiële voorzieningen waarover de opleiding kan beschikken als goed.

De commissie beoordeelt de studiebegeleiding als goed. De commissie is in het algemeen tevreden over de studiebegeleiding van de opleiding. Zij heeft veel waardering voor wat de centrale dienst Studieadvies en Studiebegeleiding rond studievaardigheden doet. Daarnaast vindt de commissie het zinvol op verschillende fronten potentiële studenten te informeren. De infosessies aan de hogescholen binnen de professionele bacheloropleiding in het Sociaal werk die worden ondersteund door medewerkers van de faculteit, zijn hoogst relevant. Ook de studenten lieten tijdens gesprekken hun appreciatie hiervoor blijken.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

De masteropleiding wordt periodiek en nauwgezet geëvalueerd, zowel op het niveau van de opleidingsonderdelen als op programmaniveau. Indien evaluaties tekorten aantonen, zijn er in het systeem procedures ingebouwd die de vastgestelde problemen moeten remediëren. De opleiding is flexibel en reageert meteen op imperfecties in het schakel- of masterprogramma die tot uiting komen via de evaluaties. Volgens de commissie vervult de Stuurgroep Master sociaal werk dankzij de intensieve contacten van de leden een performante rol in het kwaliteitszorgsysteem. Het is een pluspunt dat de hogescholen net in deze commissie nauw betrokken zijn bij de opleiding. Het zelfevaluatierapport van de opleidingen is een open en kritisch document. De commissie looft de openheid waarin de gesprekken tijdens de visitatie hebben plaatsgevonden.

De Master in het sociaal werk is een recent opgestarte opleiding en werd voor de eerste keer gevisiteerd. De opleidingsverantwoordelijken konden dus logischerwijze geen verbetermaatregelen treffen aan de hand van een vorig visitatierapport. De opleiding heeft verbeteracties op het getouw gezet naar aanleiding van de zelfevaluatie en evaluaties door studenten. De acties betreffen zowel de programma-inhoud als de organisatie. De medewerkers en studenten zijn behoorlijk betrokken bij besprekingen over de masteropleiding in de daartoe bestemde beleidsorganen. Ook de betrokkenheid en concrete inbreng van de hogescholen in de Stuurgroep Master Sociaal werk wordt ten zeerste gewaardeerd. Er is nog ruimte om de betrokkenheid van de afgestudeerden te verhogen. Op centraal niveau is er een alumnivereniging opgericht, maar de commissie meent dat binnen de weliswaar nog jonge opleiding in het Sociaal werk het moment is gekomen om een op sociaal werk toegesneden alumniwerking uit te bouwen omdat dit onder meer inzicht verschaft in het beroepenveld. Ook de betrokkenheid van het werkveld kan worden verbeterd. Afgevaardigden uit het werkveld werden bij aanvang van de opleiding eenmalig uitgenodigd.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

Uit de meting en gesprekken met de afgestudeerden blijkt dat alumni over het algemeen tevreden zijn over de opleiding die ze hebben genoten. De opleiding is volgens hen sterk in het verstrekken van een algemene en wetenschappelijke vorming en het bijbrengen van zelfstandig werken. De afgestudeerden zijn minder tevreden over het bijbrengen van praktische vaardigheden. De examenvragen reflecteren het academische niveau van de masteropleiding. Ook in de selectie aan masterproeven die de commissie heeft gelezen is dat het geval al zijn een meerderheid van de masterproeven erg descriptief van aard. De commissie beoordeelt het onderwijsrendement van de opleiding als goed. De opleidingsverantwoordelijken hebben geen expliciete streefcijfers geformuleerd, hetgeen de commissie enigszins begrijpt aangezien de instroom van professionele bachelors via een schakelprogramma in een masteropleiding een nieuw gegeven is. Deze instroom mag niet zonder meer worden vergeleken met de instroom van bachelors met studieduurverkorting. De evaluatie van de slaagkansen per masterjaar voor de volledige eerste en tweede cohorte is door het deeltijdse traject geen eenvoudige zaak. De slaagkansen voor de eerste cohorte masterstudenten bedragen 86% en 75% voor de twee cohorte. Deze cijfers zijn berekend op het programma waarvoor studenten zich inschrijven.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	G
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	G
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	Voldoende
2 Programma	Voldoende
3 Inzet personeel	Voldoende
4 Voorzieningen	Voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	Voldoende
6 Resultaten	Voldoende

Eindoordeel van de NVAO: positief

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

De instelling heeft opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Master in het Sociaal werk (master) van de Universiteit Antwerpen uitgevoerd door de VLIR.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer #3386

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2009-2010 tot het einde van academiejaar 2016-2017.